

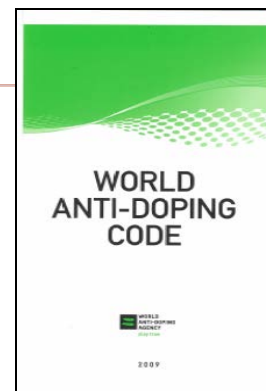
Antidoping edukacija

Antidoping agencija Republike Srbije

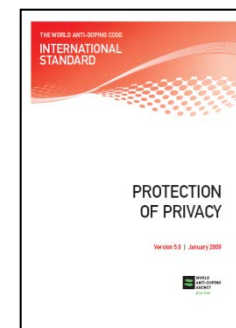
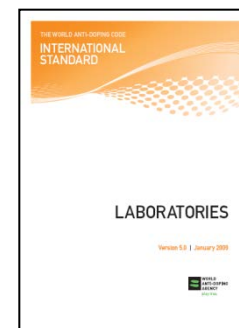
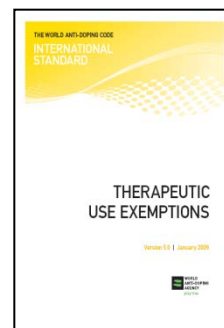
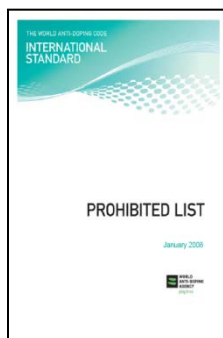
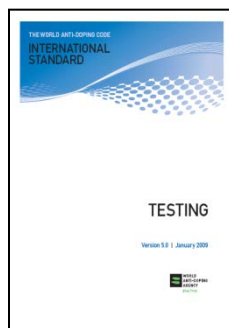
Kako izgleda svetski antidoping program?

Nivo 1: Svetski antidoping kodeks

www.wada-ama.org

Nivo 2: Međunarodni standardi

Nivo 3: Modeli najbolje prakse

MODEL RULES:
NATIONAL ANTI-DOPING
ORGANIZATIONS

MODEL RULES:
INTERNATIONAL FEDERATIONS

MODEL RULES:
NATIONAL OLYMPIC
COMMITTEES

OBAVEZNO

OBAVEZNO

PREPORUKA

Šta je Lista zabranjenih zabranjenih doping sredstava?

- Jedinstvena lista
- Menja se jednom godišnje
- Važeća lista dostupna na
www.wada-ama.org
www.adas.org.rs
- Postoje uvek zabranjene supstance i supstance zabranjena samo na takmičenjima
- Postoje supstance zabranjene samo u pojedinim sportovima

Kako izgleda Lista zabranjenih zabranjenih doping sredstava?

SUPSTANCE I METODE UVEK ZABRANJENE (na takmičenju i izvan takmičenja)

ZABRANJENE SUPSTANCE

- S0. LEKOVI U KLINIČKIM
ISPITIVANJIMA
- S1. ANABOLIČKI STERIODI
- S2. PEPTIDNI HORMONI, FAKTORI RASTA
I SRODNE SUPSTANCE
- S3. BETA-2 AGONISTI
- S4. HORMONI I METABOLIČKI
MODULATORI
- S5. DIURETICI I DRUGI MASKIRAJUĆI
AGENCI

ZABRANJENI METODI

- M1. POBOLJŠANJE TRANSPORTA
KISEONIKA
- M2. HEMIJSKE I FIZIČKE MANIPULACIJE
- M3. GENSKI DOPING

SUPSTANCE I METODE ZABRANJENE NA TAKMIČENJU

- S6. STIMULANSI
- S7. NARKOTICI
- S8. KANABINOIDI
- S9. GLUKOKORTIKOSTERIODI

SUPSTANCE ZABRANJENE U ODREĐENIM SPORTOVIMA

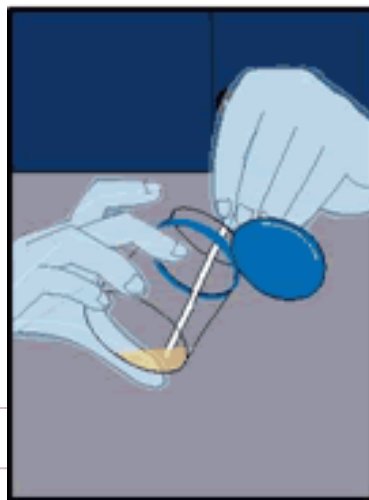
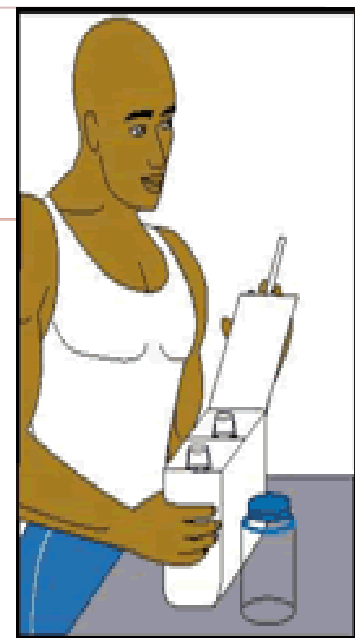
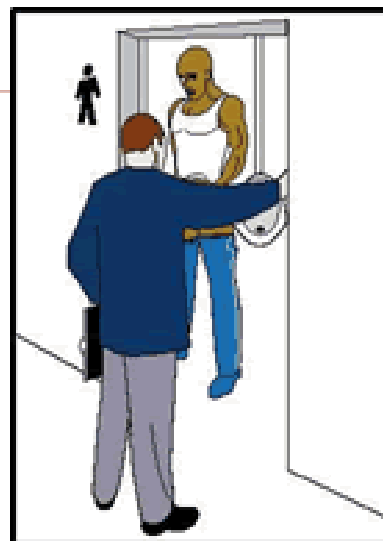
- P1. ALKOHOL
- P2. BETA-BLOKATORI

Koje supstance su zabranjene u određenim sportovima?

III. SUPSTANCE ZABRANJENE U ODREĐENIM SPORTOVIMA

- P1. ALKOHOL (aero sportovi, automobilizam, karate, motociklizam, motonautika, streličarstvo).
- P2. BETA-BLOKATORI (streličarstvo, automobilizam, bilijar, pikado, golf, streljaštvo, skijanje na dasci...)

Procedura doping kontrole

Doping kontrole

- Doping kontrole se mogu organizovati:
 - na takmičenjima
 - izvan takmičenja
 - najavljeno
 - nenajavljeno
- Kontroli izvan takmičenja podležu sportisti koji su članovi **Nacionalne registrovane test grupe**.
- Sportisti koji su članovi registrovane test grupe dužni su da Antidoping agenciji redovno dostavljaju **whereabouts kroz ADAMS bazu**.

Šta je Whereabouts (W/A)?

- informacije o lokaciji ograničenog broja **VRHUNSKIH** sportista koji pripadaju nacionalnoj RTG
- ove podatke sportisti obezbeđuju svojoj IF i NADO
- na osnovu ovih podataka se testiraju sportisti izvan takmičenja

Zašto su W/As važni za čist sport?

- doping kontrole bez najave sportistima
- doping kontrole van takmičenja
- smanjuje se mogućnost zloupotrebe zabranjenih supstanci, povećava se mogućnost pronalaženja doping pozitivnih sportista

A vertical logo on the left side of the slide, consisting of the letters 'A', 'D', 'A', and 'S' stacked vertically in a stylized, bold font. The letters are white with a slight shadow effect, set against a dark red background.

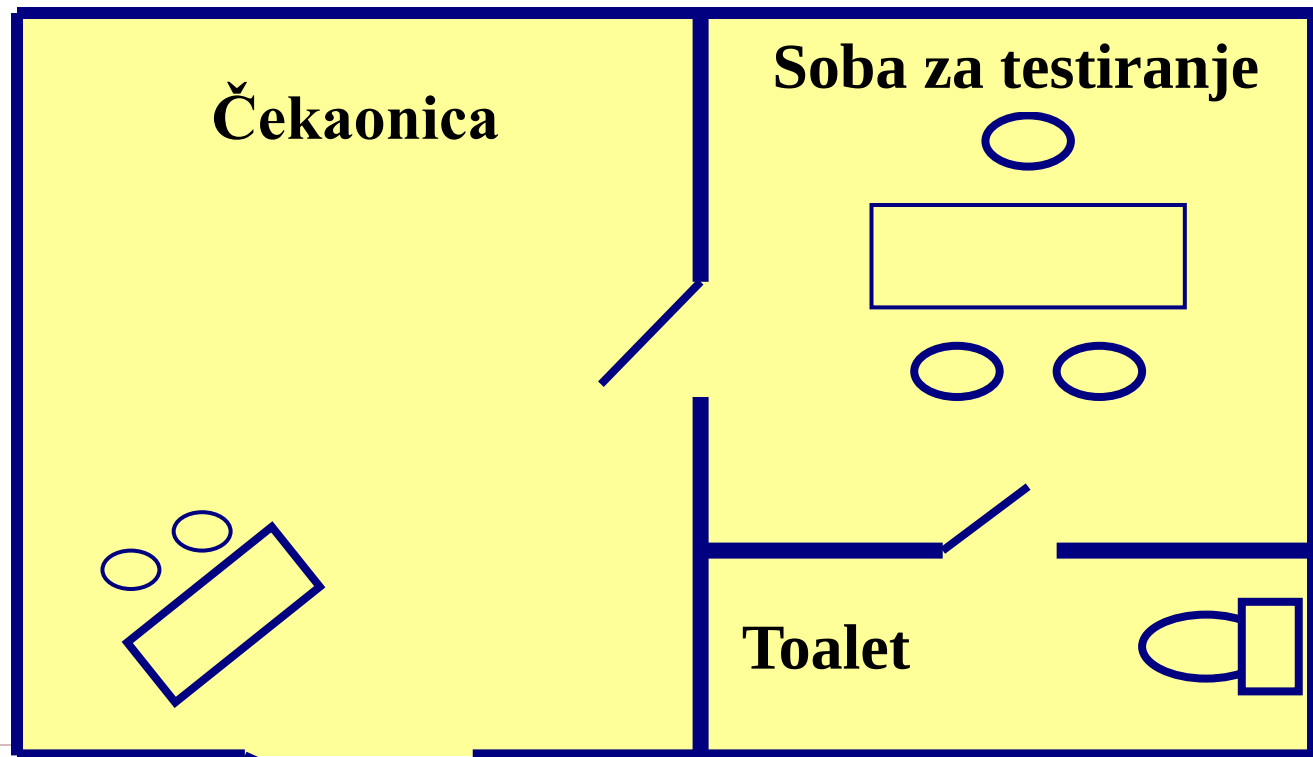
Da li ADOs testiraju samo one sportiste koji su obavezni da popunjavaju W/A?

- NE!!!
- Antidoping agencija zadržava pravo da testira sportistu u bilo koje vreme i na bilo kojoj lokaciji, bez obzira da li je član RTG!
- Doping kontrolor ima pravo da traži sportistu izvan takmičenja na bilo kojoj lokaciji čak i ako ta lokacija nije obezbeđena whereabouts-om

Stanica za doping kontrolu

- Što bliže mestu takmičenja
- Jasno obeležena

Osobe koje mogu da budu prisutne u sobi za doping kontrolu:

- a) doping kontrolori
- b) eskorti
- c) sportista
- d) pratilac sportiste
- e) prevodilac

Stanica za doping kontrolu

- DK ima pravo da udalji iz prostorije svaku osobu koja ometa doping kontrolu.
- Medijima nije dozvoljeno prisustvo ni u jednom trenutku.

Obaveštavanje sportiste - notifikacija

DK obaveštava sportiste:

1. Nakon završetka meča, trke, borbe.. ili
2. Nakon dodele medalja
3. **OBAVEZNO U PRATNJI TREĆEG LICA KADA JE SPORTISTA MALOLETAN!!!**

Obaveštavanje sportiste - notifikacija

- a) DK prilazi i predstavlja se sportisti
- b) Obavezno traži prisustvo trećeg lica kada je sportista maloletan
- b) DK obaveštava sportistu da je odabran za kontrolu
- c) Sportista potpisuje da je primio obaveštenje
- d) DK daje potvrdu o obaveštenju

Obaveštavanje sportiste - notifikacija

- e) Sportista ima pravo da povede 1 **pratioca** (lekar, trener,...)
+
ukoliko postoji potreba za **prevodiocem** tada u
pratnji sportiste mogu biti i 2 osobe
- f) Posle notifikacije sportista **odmah** mora da dođe u sobu za
doping

Obaveštavanje sportiste - notifikacija

g) Sportista **mora** da ima identifikaciju sa sobom

h) Ukoliko odbije kontrolu, DK će mu objasniti koje su moguće posledice

Sportista je uvek u pratnji

- Od trenutka notifikacije, do dolaska u sobu za doping kontrolu sportista je **APSOLUTNO sve vreme** i na **svakom mestu** u pratnji eskorta ili DK

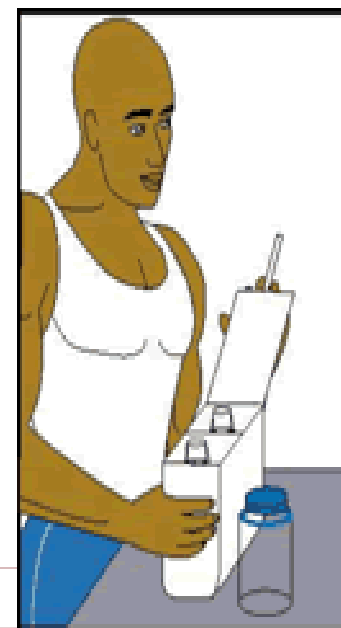
Kada sportista dođe u doping stanicu...

- Unosi dovoljno tečnosti (ne više od 2 L) – najčešće vode i čeka...
- DK ne sme sportisti da daje nikakvu dodatnu hranu ili tečnost
- Ukoliko sportista želi da napusti doping stanicu mora da bude u pratnji

U stanici za doping kontrolu

- Sportista samostalno odabira posudu za davanje uzorka
- U toaletu pre davanja uzorka pere ruke čistom vodom
- Zavrće rukave i spušta trenerku do kolena obezbeđujući DK jasan pogled na središnji deo tela sportiste, šake i podlaktice
- Sportista daje uzorak u pratnji doping kontrolora istog pola

U stanici za doping kontrolu

- Nakon što je dao uzorak, bira jedan od kitova za doping kontrolu
- Sportista proverava da li su brojevi na bočicama, poklopcu i kutiji identični
- Sipa uzorak u bocu B minimalno 30ml, u bocu A najmanje 60 ml
- Sportista čvrsto zatvara bočice i uverava se da je nemoguće otvoriti ih

U stanici za doping kontrolu

- Proverava se specifična težina urina
- Prijavljuje doping kontroloru sve lekove i suplemente koje je uzimao u poslednjih 7 dana(daje fotokopiju prethodno prijavljenog TUE)

ZVANIČNI IZVEŠTAJ DOPING KONTROLE							
Datum kontrole		Vreme javljanja		Vreme davanja uzorka		Ukupna zapremina	ml
Potpis i ime svedoka				☐ Bereg-Kit ADAS	Broj uzorka:		
pH		Specifična gustina		☐ Versapak	A / B		
Parcijalni uzorak	1. Kod parcijalnog uzorka			Zapremina	ml	Vreme	Potpis sportiste
	2. Kod parcijalnog uzorka			Zapremina	ml	Vreme	Potpis sportiste
Medikamenti, prirodni proizvodi, suplementi uzeti u poslednjih 7 dana.							
Komentari za laboratoriju							
POTPISI							

Provera podataka sa formulara

- Proverava da li su njegovi lični podaci i lekovi koje je prijavio upisani tačno
- Proverava da li je broj na bočicama identičan sa onim u formularu!
- Sportista, njegov pratilac i doping kontrolor potpisuju formular- sportista dobija kopiju formulara

ANTIDOPING AGENCIJA REPUBLIKE SRBIJE **DOPING KONTROLA**
POVERLJIVO

Antidoping agencija Republike Srbije - A.D.A.S.
Tel: 011 424 4081 i 011 36 843 78
www.dopingkontrola.gov.rs
BEOGRAD, 11000, BEOGRAD

LIČNE INFORMACIJE SPORTISTE

Prezime	Ime	Pol	☐ Muški ☐ Ženski
Datum rođenja	Identifikacija ☐ P izdat / lična karta ☐ A lična karta, tr.	☐ Nema drugo	
Adresa	Telefon		Nacionalnost

O BAVEŠTENJE O DOPING KONTROLI

U skladu sa Zakonom o doping kontroli, koju će sprovesti doping kontrolori od strane Antidoping agencije Republike Srbije, obavljate da se javite u skladu sa doping kontrolom, ponesete sa sobom obrazac o svojoj identifikaciji i dale u znak urina pod nadzorom. Možete biti u posedi jedne odboje. Za svaku odboju, neplaćeno, idući put je obavezno da se doping kontrola po prijemu obavestite, izdat će se rešenje zbog povrede doping pravila, kao što je rešenje za prekršaj.

Uređaj za test	Vrsta kontrole	☐ Van takmičenja ☐ Takmičenje	Pratilač
Sport	Disciplina/Timor	Pratilač odboje	
Vreme obavljeno	Datum	Vreme	Identi kontrole
Rok za javljanje	Odmah pošto primite rešenje od	Datum	Vreme
Odmah potvrdite da ste obavestili o doping kontroli i dale sa sobom obrazac za doping kontrolu.		Odmah potvrdite da ste obavestili sportista o njegovom obliku za doping kontrolu.	
Potpis sportiste		Potpis pratilaca	
☐ Sportista je odbio da potpiše obavestilje / nije se pojavio na doping kontroli / nije pristao na doping kontrolu			
datum		vreme	
		potpis kontrolora/pratilača	

ZAVRŠNI IZVEŠTAJ DOPING KONTROLE

Datum testa	Vreme javljanja	Vreme davanja urina	Ukupna zapremina	ml
Potpis i ime sportiste	☐ B i rešenje K A D A S	Broj uzorak		
pH	Spodnja granica	☐ Vrednost	A / B	
Pratilač uzorak	1. Kod poslepih uzoraka	Zapremina	ml	Vreme
	2. Kod poslepih uzoraka	Zapremina	ml	Vreme
Nacionalnost, prethodni rezultati, i upotreba lekova u poslednjih 7 dana				
Komentar za laboratoriju				

POTPIŠI

Ispravljeno da se izdati da je doping procedura obavljena u skladu sa pravilima. Sve eventualne komentare u vezi sa doping procedurama treba dati u ovom formularu, uz obavezno "Odmah komentari". Proverite sami da li su brojevi na bočicama sa rešenjem i brojevi u ovom formularu identični. Odmah potvrdite da su identični u ovom formularu tačno.

Odmah komentari:

Datum	Vreme	Potpis i kod doping kontrolora
Potpis sportiste		
Potpis i potpis pratilaca i potpis		Potpis i ime i nacionalni broj poslatnika

Potpis i kod A.D.A.S. Za karta kopije i potpis Odmah kopije i potpis Za karta kopije i potpis

Parcijalno davanje uzorka

Ukoliko sportista ne može da obezbedi dovoljnu količinu urina (manje od 90 ml)

Doping kit za urin

- Nalaze se u kartonskoj kutiji
- Svaki kit ima isti broj na kutiji, na bočicama i zatvaraču-jedan KIT – jedan broj
- Jednom zatvorena bočica više ne može da se otvori ukoliko se ne polomi poklopac

Doping kitovi za krv

Šta je TUE?

Antidoping agencija Republike Srbije
Kralja Milana 60, 11000 Beograd
tel. (011) 3058 377
info@adas.org.rs

POČETNA

DOPING
KONTROLA

TUE

SUPLEMENTI

Izuzeće radi primene u terapijske svrhe (TUE)

[Izuzeće radi primene u terapijske svrhe \(TUE\)](#) | [TUE obrazac](#) | [Zahtev za mišljenje o leku](#)

IZUZEĆE RADI PRIMENE U TERAPIJSKE SVRHE (TUE)

Izuzeće radi primene u terapijske svrhe (TUE) važi za one supstance ili metode koje se nalaze na [Listi zabranjenih sredstava](#) a koje sportista mora da uzima zbog određenog stanja ili bolesti.

Za koje sve bolesti sportisti treba da traže TUE odobrenje?

Medicinsko stanje	Naziv zabranjene supstance
Poremećaj hiperaktivnosti i deficita pažnje	Methylphenidate, Amphetamine
Adrenalna insuficijencija	Glucocorticosteroids, Testosterone, Gestagens with androgenic activity, Spironolactone
Anafilaksa	Epinephrine (Adrenaline), Systemic Glucocorticosteroids
Muški hipogonadizam	Testosterone or human Chorionic Gonadotropin
Arterijska hipertenzija	Beta-blockers, Diuretics
Astma	Beta-2 agonists, Glucocorticosteroids
Diabetes Mellitus	Insulin
Transseksualnost – iz ženskog u muški pol	Testosterone
Nedostatak hormona rasta (odrasli)	Recombinant growth hormone
Nedostatak hormona rasta (deca i adolescenti)	Recombinant hGH
Infertilitet/Sindrom policističnih jajnika	Clomiphene citrate, Spironolactone
Inflamatorna bolest creva - kolitis	Glucocorticosteroids
Intravenska infuzija	Intravenous Infusion or injection of >50 mL per 6 hour period
Esencijani poremećaj sna	Modafinil , Dexamphetamine, Methylphenidate
Kašalj posle infekcije	Oral glucocorticosteroids
Muskuloskeletne povrede	Glucocorticosteroids, Narcotic analgesics
Transplantacija bubrega	Glucocorticoids, Beta-Blockers , Diuretics , Erythropoietin
Sinusitis/Rinosinusitis	Oral decongestant (pseudoephedrine)

Kako treba da izgleda prijava TUE?

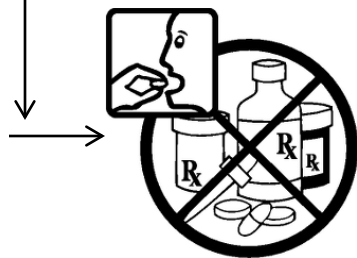
Sportista
odlazi kod
lekara zbog
bolesti

Lekar odlučuje da
prepiše lek koji u sebi
ima zabranjenu
supstancu, npr. sistemski
kortikosteroid

Lekar mora da sportisti da preda
kompletnu medicinsku
dokumentaciju radi odobravanja
TUE; ukoliko se sportista takmiči na
internacionalnom nivou, medicinski
izveštaj mora da bude na engleskom

Sportista popunjen
TUE predaje u ADO i
ne sme da počne sa
korišćenjem terapije
dok ne dobije
odobrenje

Razmatranje
TUE komiteta
ADO

Odbijen

Odobren

Obavezno unošenje
podataka u ADAMS i
njihova dostupnost WADA
koja revidira sve zahteve
i dokumentaciju

**Zbog transparentnosti TUE procedure i
potrebnog međusobnog priznavanja TUE,
odobrenje NEĆE BITI MOGUĆE NAKON
UPOTREBE LEKA ili ako NEDOSTAJE
KOMPLETNA MEDICINSKA DOKUMENTACIJA!**

Piramida priznavanja TUE

Kako da znam da li se u leku koji želim da uzimam nalazi zabranjena supstanca?

Antidoping agencija Republike Srbije
Kralja Milana 60, 11000 Beograd
tel. (011) 3058 377
info@adas.org.rs

POČETNA DOPING KONTROLA **TUG** SUPLEMENTI ADAMS EDUKACIJA INFORMACIJE

Zahtev za mišljenje o leku

Izuzetno radi primene u terapijske svrhe (TUG) | TUG obrazac | [Zahtev za mišljenje o leku](#)

Poštovani,

Da biste dobili mišljenje neophodno je da popunite sledeću prijavu sa podacima koji su tačni i potpuni, u protivnom nećete dobiti odgovor.

* Ime i prezime:

* Sport:

* E-mail adresa:

* Kontakt telefon:

* Fabrički naziv leka:

* Generički sastav leka:
(aktivna hemijska supstanca koja se nalazi u leku a piše u uputstvu ili na kutiji u zagradi ispod fabričkog naziva)

* Način aplikacije leka:

* Ovaj lek:

Ukoliko postoji medicinski nalaz koji potvrđuje bolest ili lek za koji se traži mišljenje molimo vas da ga pošaljete:
 No file chosen

Kakve su posledice po sportistu ako je doping pozitivan zbog toga što je koristio lek bez znanja da se u njemu nalazi zabranjena supstanca?

- ✓ **Sportisti su odgovorni za prisustvo bilo kog zabranjenog sredstva ili njegovih metabolita i markera u njihovom telesnom uzorku.**
- ✓ **Dužnost svakog sportiste je da osigura da nijedna zabranjena supstance ne uđe u njegovo telo**
- ✓ **Kada sportista mora da koristi neki lek koji se dobija putem recepta, on bi trebao uvek da podseti svoga lekara da potencijalno podleže doping kontroli.**
- ✓ **Preporuka je da se uvek konsultuje nacionalna antidoping agencija ukoliko sportista nije siguran u sastav leka!!!**
- ✓ **Voditi računa o OTC prepratima i kupovini lekova u inostranstvu!**

Strogo voditi računa o “OTC” lekovima sa pseudoeferinom

ASPIRIN COMPLEX 500 mg/30 mg granule za oralnu suspenziju
acidum acetylsalicylicum / pseudoephedrini hydrochloridum

®DEFRINOL® tablete (200+30) mg

Generičko ime
ibuprofen, pseudoefedrin

Pakovanje
20 tableta

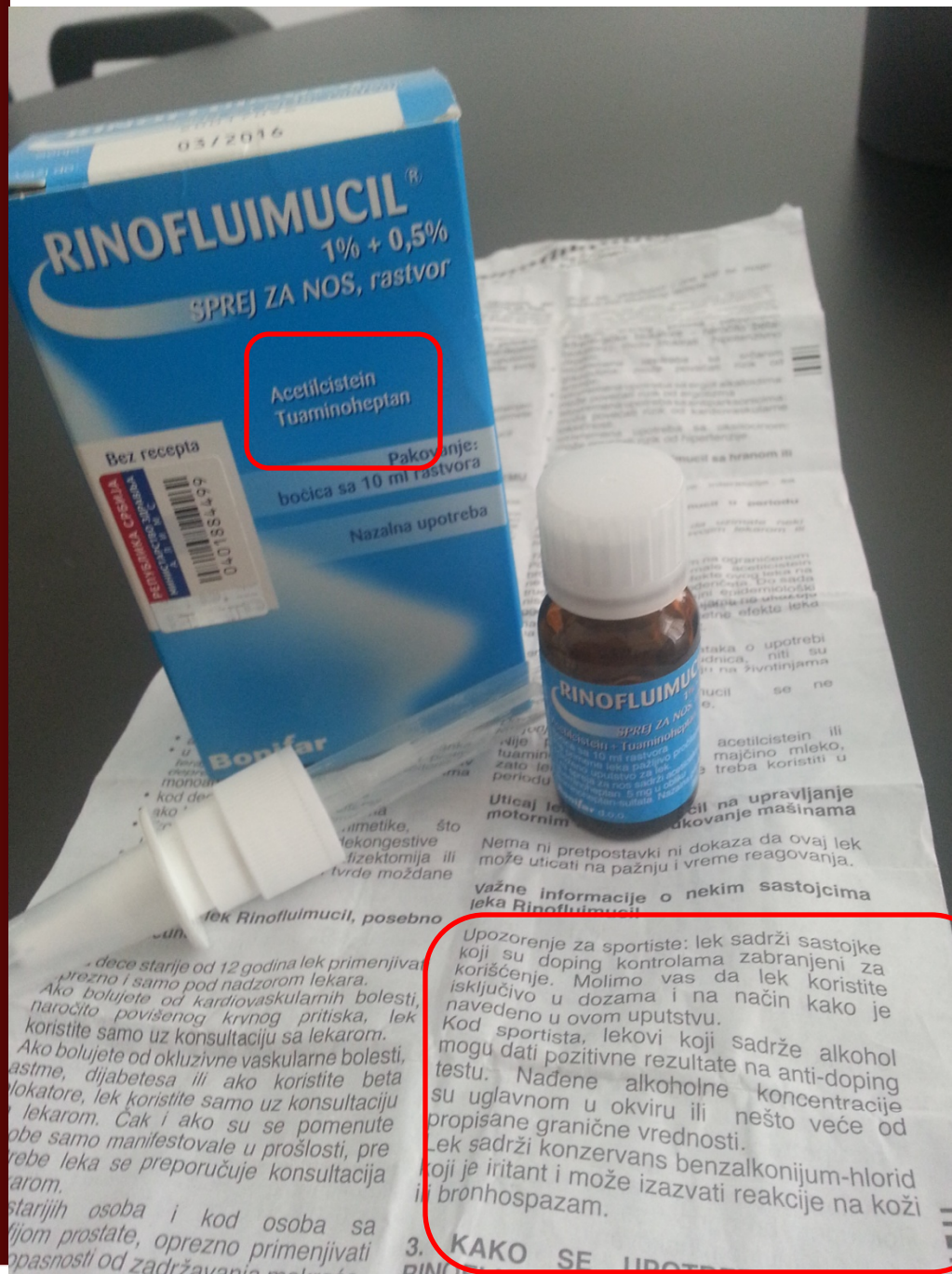
Sastav
1 filmom obložena tableta sadrži:
ibuprofena 200 mg
pseudoefedrin-hidrohlorida 30 mg

Caffetin COLD®

is a unique combination of 4 components, Paracetamol, Pseudoephedrine HCl, Dextromethorphan HBr and vitamin C, which effectively alleviates the major symptoms of cold and flu, as well as the infections accompanied with cough, rhinorrhoea (nose running) and states of elevated body temperature.

Atletičar, pozitivan na
stimulans
tuaminoheptan iz
nazalnog spreja
Rinofluimucil,
suspencija 6 meseci,
2014.

Da li sportista može da bude pozitivan zbog uzimanja dijetetskih suplemenata?

- ✓ Zakon ne obavezuje proizvođače da prijave sve komponente dijetetskih suplemenata na etiketi.
- ✓ Proizvodnja suplemenata nije precizno kontrolisana pa se može desiti da neki suplementi budu kontaminirani doping supstancama tokom procesa proizvodnje.
- ✓ Sportista mora da zna da svako uzimanje suplemenata nosi rizik koji on mora da preuzme na sebe onog trenutka kada počne sa korišćenjem suplemenata

Kako da znam da li se u suplementu nalazi zabranjena supstanca?

Antidoping agencija Republike Srbije
Trg Republike 3, 11000 Beograd
tel. (011) 4064 136
info@adas.org.rs

POČETNA

DOPING
KONTROLA

TUE

SUPLEMENTI

ADAMS

EDUKACIJA

INFORMACIJE

Zahtev za mišljenje o suplementu

[Zahtev za mišljenje o suplementu](#) | DOPING FREE: provera suplemenata

Like

Tweet

+1

Share

Pinit

MIŠLJENJE O PRISUSTVU ZABRANJENIH DOPING SUPSTANCI U
DEKLARISANOM SASTAVU SUPLEMENTA

Poštovani,

Obzirom da suplemeti često sadrže supstance koje nisu deklarisanе, ovo mišljenje ne oslobađa odgovornosti sportistu za eventualnu povredu antidoping pravila, jer se odnosi samo na deklarisanі sastav navedenih suplemenata. Prema nekim istraživanjima između 15-20 posto suplemenata na tržištu su kontaminirani zabranjenim doping supstancama, tako da korišćenje suplemenata uvek predstavlja izvestan rizik za sportistu.

* Sportski klub:

* Sportski savez:

* Email adresa:

* Kontakt telefon:

Gde sportista može da nađe dodatne informacije o doping?

www.adas.org.rs

Antidoping agencija Republike Srbije

budi zdrav, igray pošteno!

DOPING KONTROLA

TUE

ŠIPIEMENTI

Dijetetski suplementi

ADAMS

EDUKACIJA

INFORMACIJE

HVALA NA PAŽNJI